

DE RE MILITARI IX

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

От Руслан Трад и Александър
Стоянов
Брой 9

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 26.05.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

Журналят се издава с подкрепата на медийната платформа
[КлинКлин](#).

АВТОРИТЕ

Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

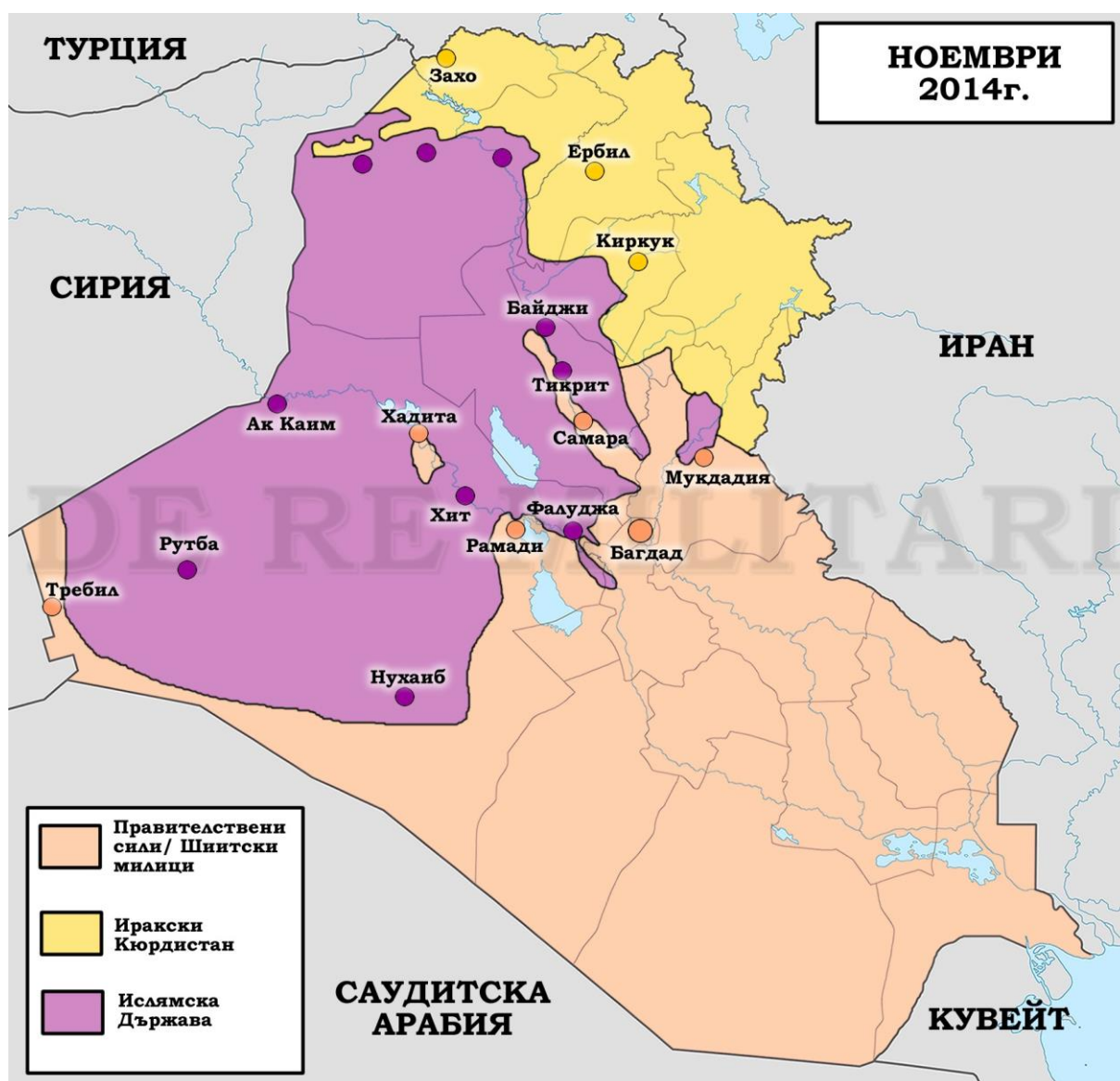
ФАЛУДЖА, НЕПРЕОДОЛИМОТО ПРЕПЯТСТВИЕ

Иракския град Фалуджа има трагична слава. Градът е свързан с редица погроми по време на американската инвазия в Ирак през 2003. Именно в периода след падането на режима на Саддам Хюсеин, жителите на Фалуджа стават свидетели на няколко опита на американските сили да овладеят града, но без особен успех. По това време наемниците от „Блекуотър“ (днес „Академи“), извършват редица издевателства над местни иракчани. Реално, от 2003 насам градът е винаги в опозиция на правителството в Багдад, както и цялата провинция Анбар и град Рамади, заради репресивните действия на Багдад. Предимно шиитското правителство, формирано след смяната на властта в Ирак през 2003, винаги е изпитвало недоверие към сунитските райони на Анбар. Фалуджа, в частност, е едно от местата, в които Ал Кайда намира подкрепа и набира сили в периода до 2009 година. Именно в този град се издига и наследникът на Ал Кайда в Ирак.

Даеш („Ислямска държава“) завзе Фалуджа на 4 януари, 2014г., след светкавична офанзива, която хвана неподготвени иракските сили за сигурност. Тогава те отстъпиха към столицата Багдад, изоставяйки Фалуджа, заедно с голяма част от най-голямата по площ иракска провинция, Анбар. Градът бързо бе превърнат в опорна точка за присъствието на Даеш в Ирак и от групировката не скриха намеренията си да го използват като плацдарм за предстояща офанзива срещу столицата Багдад. Фалуджа е и първият голям град, овладян от Даеш в Ирак.

Няколко месеца по-късно дойде и втората светкавична офанзива по поречието на река Тигър, която постави Мосул, Байджи и Тикрит в ръцете на Даеш, заедно със значителни части от северен Ирак, а ислямистите бяха спрени на косяк при подстъпите към Самара и от курдите в района на Киркук и Ербил. Към ноември, 2014г., Даеш постигнаха най-сериозното си териториално присъствие в Ирак.

Карта на Ирак от 2014 година.

Иракските сили се задоволиха да задържат настъплението на Даеш в района на Фалуджа и насочиха усилията си към отваряне на магистралата по поречието на река Тигър, нападайки последователно **Тикрит и Байджи**, но с променлив успех.

През април, 2015, шиитските милиции от Народните мобилизационни сили (*известни като Хашд ал Шааби*), започват ограничена по мащаб офанзива, насочена срещу градчето Ал Карма, разположено на петнадесетина километра на североизток от Фалуджа с идеята да превърне града в опорен пункт за решителна офанзива срещу Фалуджа. Към началото на месец май офанзивата се увенча с успех и иракските сили се заеха да консолидират опозициите си.

Възползвайки се от отклоняването на иракските сили за сигурност към Ал Карма и сложното положение в провинция Анбар, Даеш започна светкавична

офанзива към Рамади, предхождана от поредица от жестоки самоубийствени атаки. Градът бе превзет на 17 май и иракските сили за пореден път бяха хвърлени в бягство.

Едва през юни 2015, правителствените сили съумяха да се окопитят след тежкото поражение и на 13 юни започнаха контраофанзива за връщането на Рамади. Сраженията протекоха мудро, а липсата на подкрепа от страна на местните сунити затрудниха сериозно основно шиитските иракски части. Офанзивата завърши едва през февруари, 2016, когато **малобройните части на Даеш най-после бяха изтласкани от Рамади** след като поэтапната окупация на града отне повече от две седмици и завърши окончателно на 9 февруари. Паралелно с главната офанзива, иракската армия успя да заеме няколко селища, разположени между Рамади и Фалуджа и служещи като свързващо звено между основните позиции на Даеш в сектора.

На 10 февруари, ден след падането на Рамади, иракската армия окончателно обкръжи позициите на Даеш, **отрязвайки всички пътища за снабдяване на града.**

Още тогава ООН изрази опасения, че това може да доведе до хуманитарна криза за между 30 000 и 60 000 цивилни, останали в града (от около 300 000 население преди войната).

На 15 февруари, силите на правителството започнаха поредната офанзива срещу Ал Карма, която Даеш си бяха върнали през лятото на 2015 г. Офанзивата продължи една седмица и едва **на 23 февруари иракските части успяха да поставят градчето под пълен контрол.** Междувременно, на 18 февруари, местни сунитски племена се вдигнаха на бунт във Фалуджа, отнемайки за кратко контрола на част от града от джихадистите. Иракската армия не можа или не пожела да се възползва адекватно от ситуацията и да подкрепи бунтовниците, които бяха избити или заловени до 21 февруари. Въстанието на сунитите послужи като идеална отвличаща маневра за иракската армия и шиитските милиции, отклонявайки бойци на Даеш от битката за Ал Карма.

От началото на март до средата на май, коалиционните сили извършиха поредица от успешни въздушни атаки срещу позиции на Даеш в и около Фалуджа, докато, междувременно, иракската армия подсили своите артилерийски части в сектора и започна да обстрелва ежедневно предните части на ислямистите. Даеш отвърнаха с поредица от маломасштабни офанзивы срещу отделни иракски позиции, които, обаче, бяха парирани, а Даеш загуби немалко бойци. Докато обсипваха джихадистите със снаряди и ракети, иракските сили

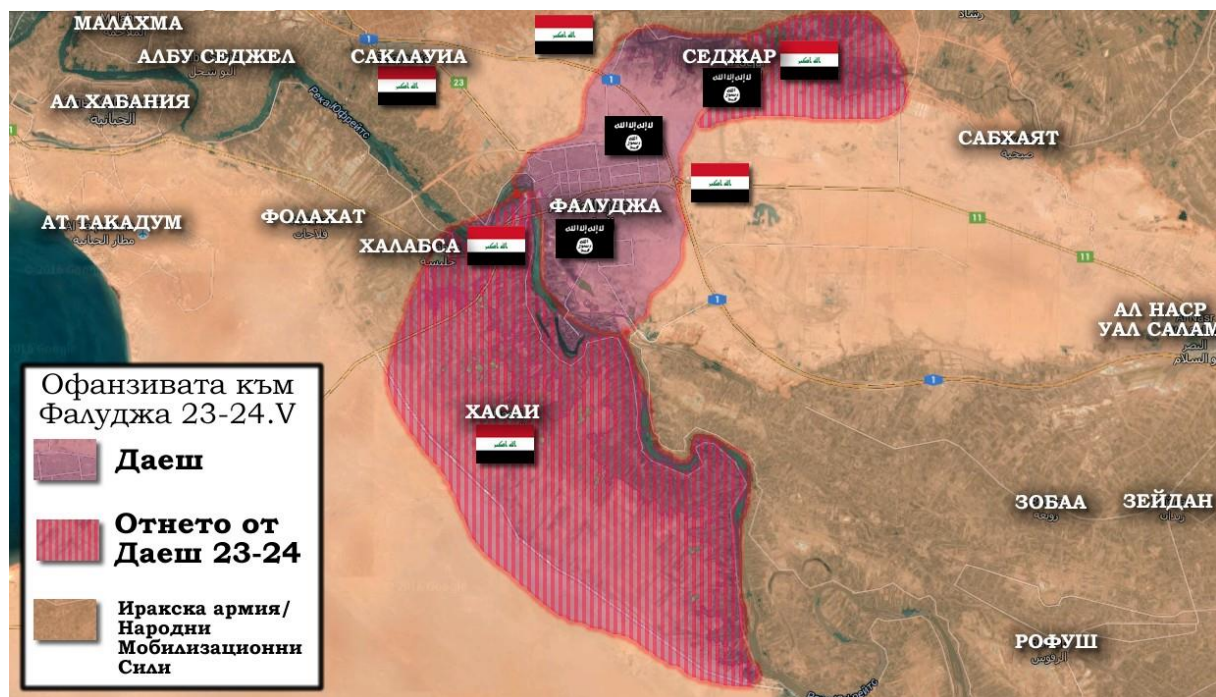
започнаха да концентрират бойци – както от армията, така и от Хашд ал Шааби за финална офанзива, която да доведе до падането на Фалуджа.

За да прикрие своите маневри и да отклони вниманието на Даеш, иракската армия започна на **16 май** паралелна офанзива срещу **Ар Рутба**, който беше превзет на **18 май**, заедно с още няколко ключови обекта – Кариат Барим, Акашат и летище Акашат.

Това позволи отварянето на магистралата Багдад-Аман (Йордания) и окончателно прекъсна връзката между джихадистите в провинция Анбар и техните „събратя“ в югоизточна Сирия (където бойците от Джаиш ал Джадид успяха да прогонят Даеш от граничния град ат Танф).

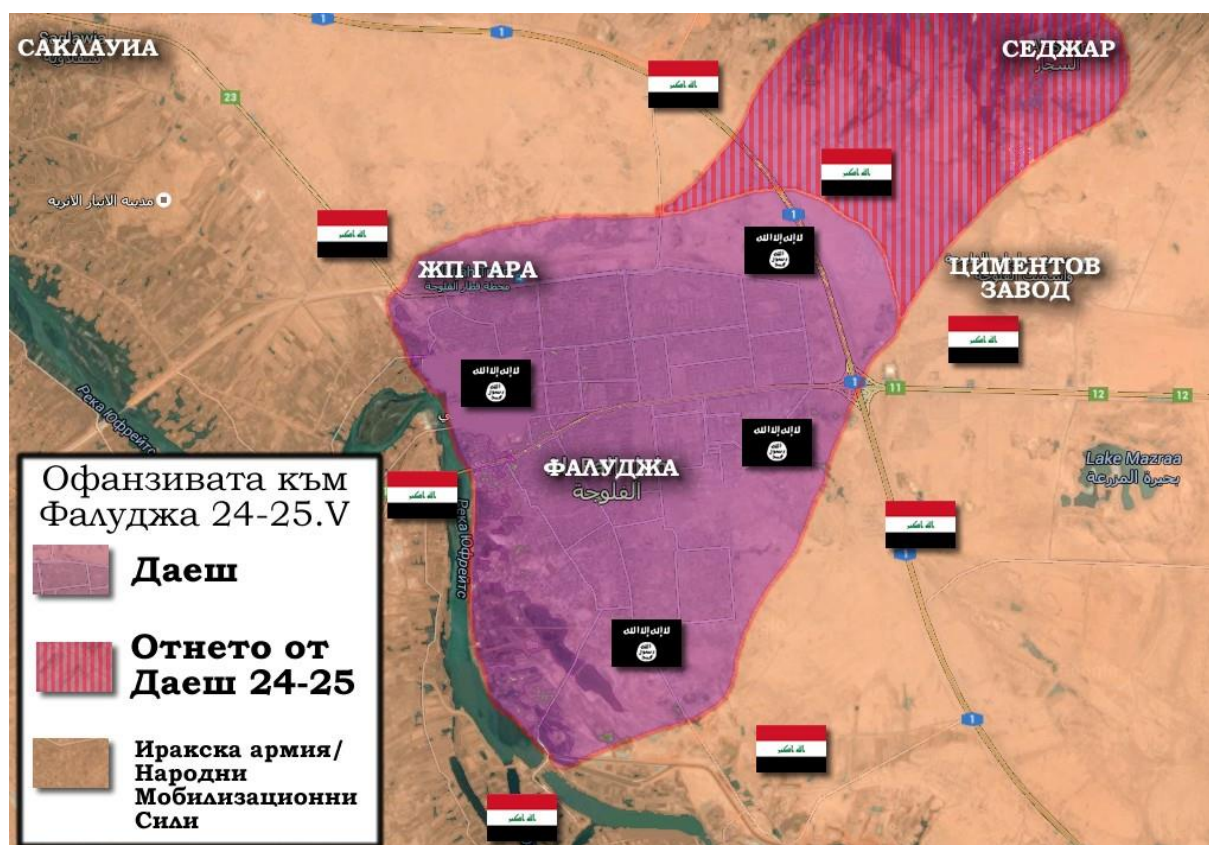
На **22 май**, иракското правителство обяви началото на финална офанзива срещу Фалуджа. Размерът на операцията не отстъпва по мащаби на офанзивата срещу Рамади и Тикрит и вероятно ще ангажира между 20 000 и 30 000 бойци от Хашд ал Шааби и иракската армия, както и спецчастите на иракската полиция. Въздушната подкрепа ще се осигурява както от иракските ВВС, така и от американските и коалиционните сили. Смята се, че в офанзивата ще вземат участие и неизвестен брой американски бойци.

Карта, показваща контрола върху територии в и около Фалуджа, 23-24 май 2016.

От другата страна на барикадата, Даеш разполага с между 1 000 и 2 000 бойци и неизвестен брой местни поддръжници, които биха могли да се включат в отбраната на града, с оглед на предимно шиитския състав на правителствените части. **Структурата на Даеш в града съвсем не е монолитна**, особено след като в началото на май, в квартала Назал два отряда на Даеш влязоха в конфронтация заради значителна сума пари, придобита от един от местните лидери на джихадистите – Джабар Ауф. До момента – **26 май** - иракската армия успя да завземе Аз Зиуия, Хасай, Абу Судайра, Гайнан и Албу Уада и да подсигури всички подстъпи към самия град Фалуджа. Джихадистите все още контролират гарата, централната болница и квартал Хаякил, както и централните части на града.

Карта, показваща контрола върху територии в и около Фалуджа, 24-25 май 2016.

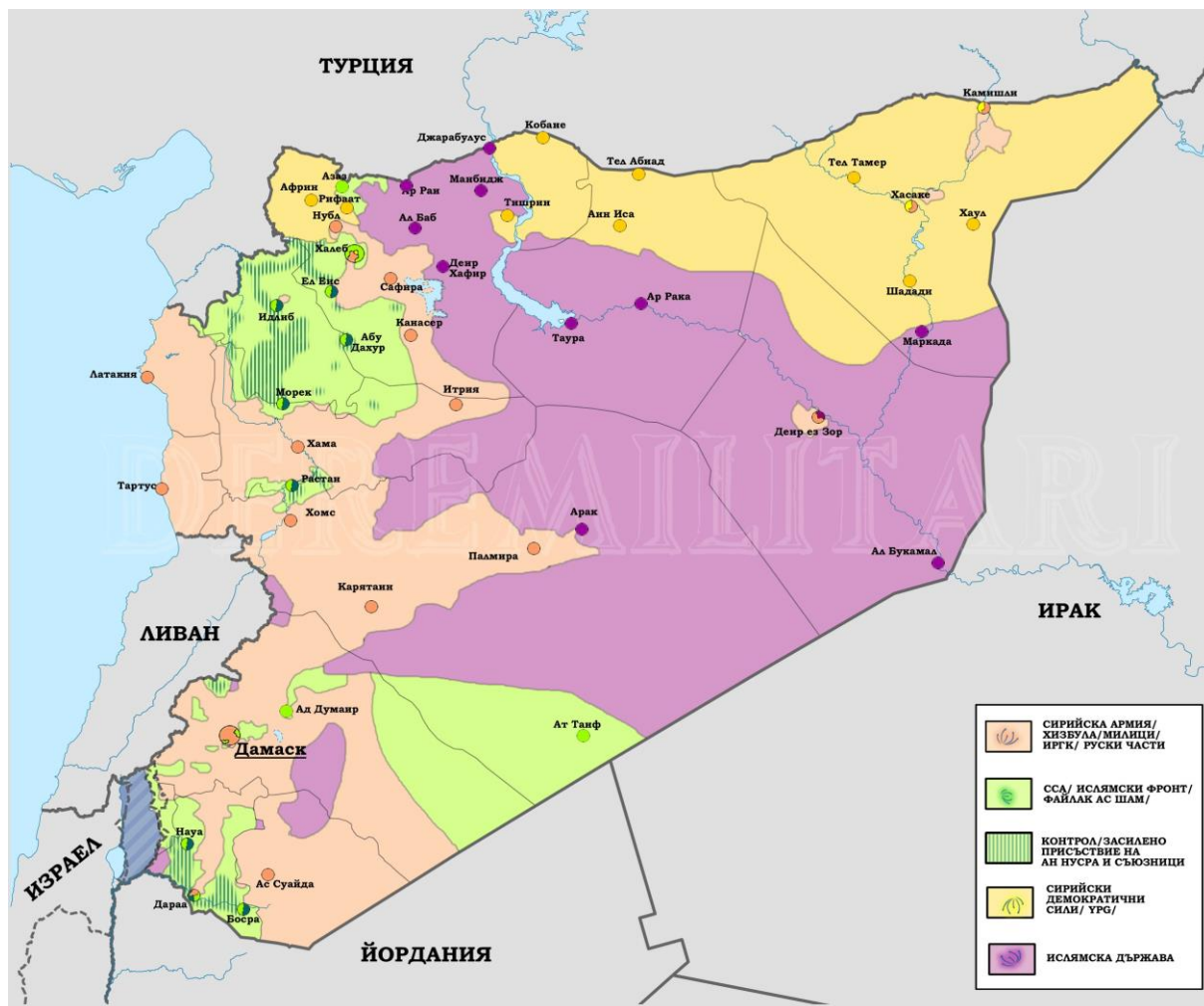
Докато тече офанзивата на иракската армия към Фалуджа, **останалите части на Ирак са в изчакване**. Може да се каже, че зависимост от развитието на ситуацията във Фалуджа и провинция Анбар, ще се раздвижат и останалите фронтови линии в страната.

Съвсем възможно е Даеш да опитат провеждането на масирана кампания от атентати в Багдад, покрайнините на столицата, както и саботажи по линиите за снабдяване на иракската армия в провинция Анбар.

Карта, показваща ситуацията в Ирак към 26 май 2016.

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

През изминалата седмица **правителствените сили продължиха да обстрелват държани от бунтовнически сили райони**, докато световните сили се събраха във Виена, за да дискутират възможността за увеличаване на хуманитарните доставки в обсадените от сирийската армия и съюзните ѝ милиции градове и селища. Отново се поднови надеждата, че може да се постигне спиране на огъня в услуга на хуманитарните доставки, но на терен ситуацията е много по-различна.

В провинция Хомс серия от въздушни удари порази държания от бунтовниците град Растан, убивайки цяла фамилия от 12 души, включително 10 деца, които са се криели в подслон.

Правителствените сили, с помощта на ливанската група Хизбулла, завзеха най-накрая **стратегическата бунтовническа крепост Дейр ал Ассафир** в района Източна Гута, провинция Дамаск, след като селището беше обсаждано от февруари насам. Правителствените сили направиха стратегическо напредване в североизточните части около столицата през последните седмици, възползвайки се от **вътрешната борба** между две враждуващи бунтовнически ислямистки групи – Джайш ал Ислям и Файлак ал Рахман.

Югозападно от Дамаск, сирийската армия и нейните съюзници настъпиха към овладяване на контрола върху главната магистрала от Дамаск към Югозападна Сирия. Правителствени самолети извършиха дузина въздушни удари в **град Хан ал Ших**, където бунтовническите групи опитват да контролират района около магистралата.

Докато на терен ситуацията не се успокоява, преговарящите във Виена не успяха да насрочат следваща дата за преговори, но излязоха с изявление за нуждата от доставки по въздух на хуманитарна помощ в обсадените райони в Сирия от 1 юни, ако силите на Башар Асад опитат да блокират достъпа на конвои на ООН.

Скоро след ултиматумът, конвой от 29 камиона достигнаха до обсаденото предградие на Дамаск **Хараста**, донасяйки първата доставка на помощи от 4 години насам, когато беше наложена блокадата.

Ситуацията в Сирия се нажежи след 23 май, когато координирани експлозии удариха вътрешността на силно охранявания от армията крайбрежен, предимно алавитски район – **Латакия, Тартус, Джабле**.

Загинаха над 120 души, а ранените са много повече. Отговорност пое Даеш, макар сирийското правителство да обвинява бунтовническите сили в опит да предизвика реакция.

4 експлозии удариха град **Джабле** в различни райони. Джабле се намира на 23 км. югоизточно от провинциалния главен град Латакия. Атаките са били насочени към депо за автобуси, местната електроцентраля и националната болница.

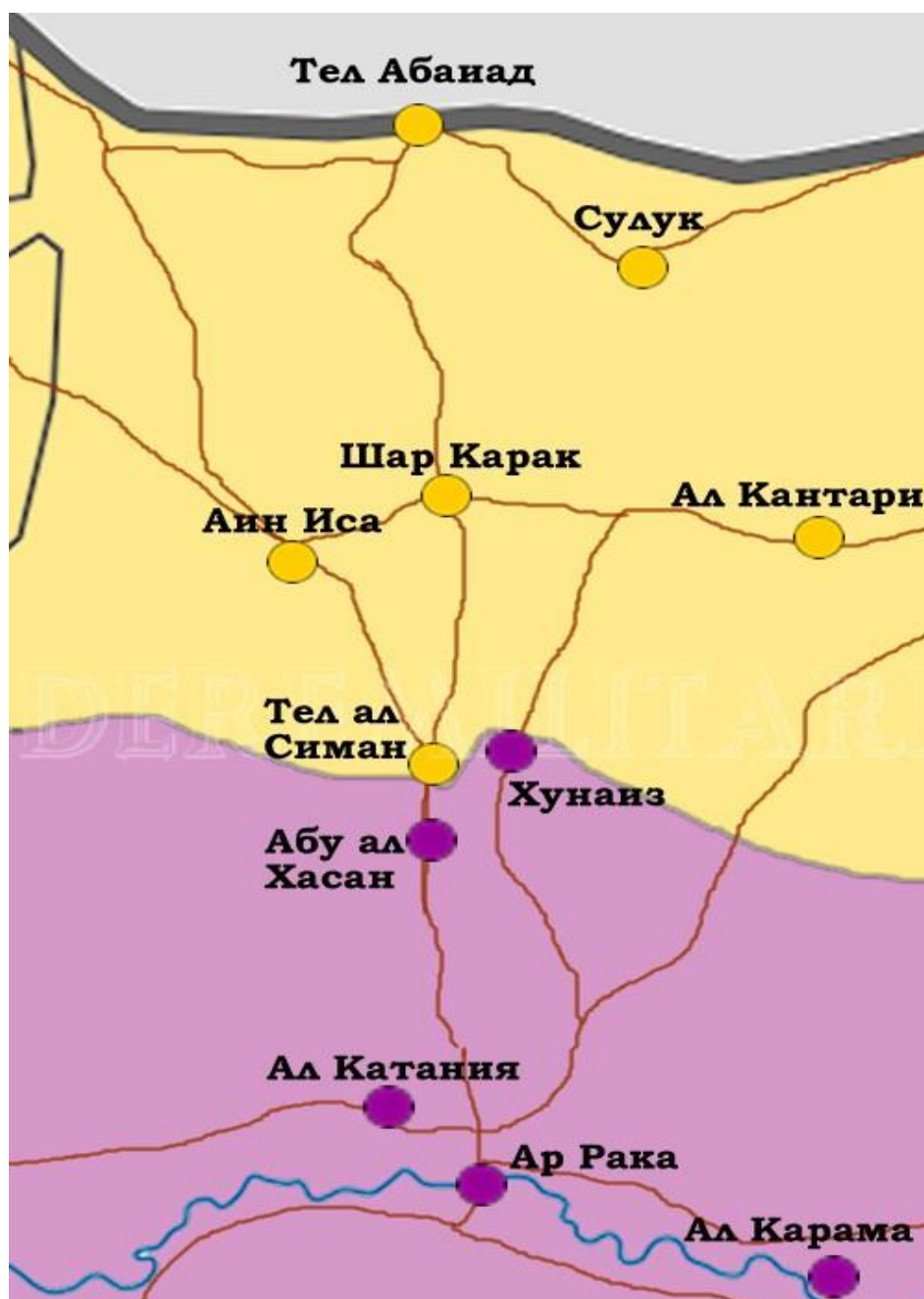
В същото време, бомбени атаки разтърсиха автогара в **Тартус**, главен град на провинция Тартус, останал в голяма степен незасегнат от войната досега. И двата града са известни с подкрепата си за режима на Башар Асад. Тартус е също така и домакин на голяма руска военна база.

Заради спокойствието на **провинция Тартус, хиляди сирийци от други райони се местят в опит да намерят убежище** от водените военни действия в провинциите Идлиб и Алепо.

След бомбените атаки от 23 май се засили опасността от религиозно напрежение в крайбрежната зона – нещо, което засега не беше фактор. Група от млади мъже подпалиха палатковия лагер на бежанци Ал Карнак южно от Тартус непосредствено след атаките.

В лагера се намират близо 400 семейства, предимно сунити. При нападението над лагера са загинали най-малко 10 души.

На 24 май кюрдската администрация в Хасаке арестува дузина младежи заради опитът им да избегнат военна служба. Това се случва непосредствено преди започването на офанзивата срещу „столицата на Даяш“, град Ар Ракка.

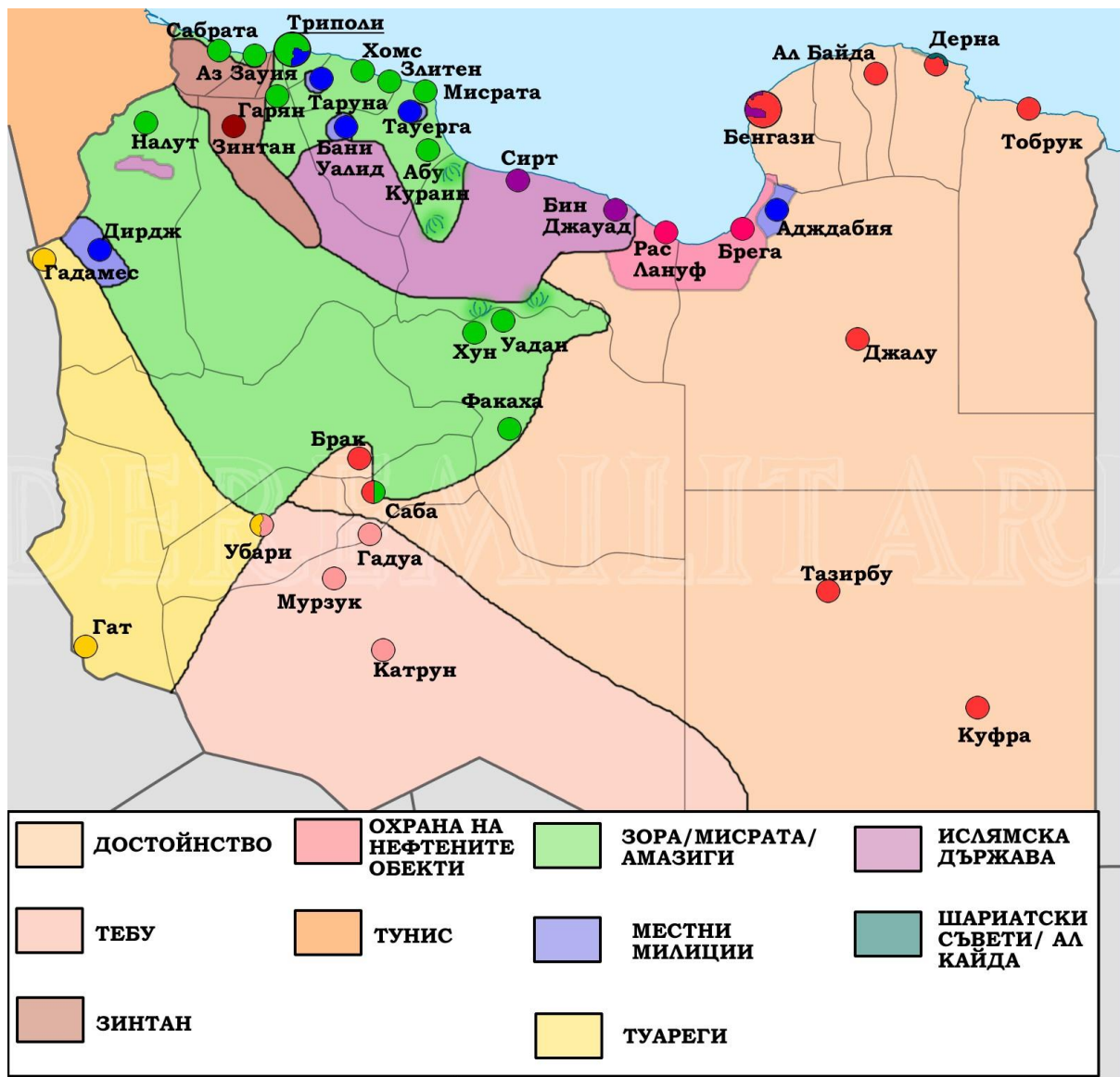
Рано сутринта на 24 май кюрдските полицейски сили, известни като **Асаийш**, навлязоха в 10 селища в северните части на провинция Хасаке, носещ името Джазира съгласно кюрдската администрация, за да издирват млади мъже между 18 и 30 години, които са избегнали военната си служба.

Районите, администрирани от кюрдските сили - Джазира, Кобане и Африн - отговарящи на сирийските провинции Хасаке и Алепо, набират бойци за кюрдските отряди сред младежите, особено за силите на Кюрдската работническа партия (ПКК), които доминират района.

На 24 май започна офанзивата към северните райони на Ар Ракка, където Даеш се подготвят за обсада. Кюрдските сили са около 30 000, подсилени от 5000 араби, обединени в общата военна сила Сирийски демократически сили (SDF). Тази сила трябва да води атаката на терен, докато американските сили ще подкрепят офанзивата по въздух. **Вероятно е, макар по-малкия си брой, арабските отряди да водят атаката** срещу Ар Ракка, за да се избегнат противоречията поради факта, че Ар Ракка е предимно арабски град. Засега целта е да се овладеят северните райони на провинция Ар Ракка.

На 24 май [излязоха данни](#), че **Даеш са атакували руската база**, която беше построена в древния град Палмира. Базата Т4 е силно повредена при артилерийска атака на джихадистите, като са били унищожени четири руски хеликоптера Ми-24.

СИТУАЦИЯТА В ЛИБИЯ

През изминалата седмица стана ясно, че в Либия **участие имат британски спецчасти**. На 25 [излезе информация](#), че ракета, изстреляна от британски части са унищожили подготвен за атентат камион на Даеш. Това е първото сведение за участие на британски части на терен в Либия след 2011 година. Британските части ще подпомогнат силите на Мисрата срещу Даеш („Ислямска държава“) в опит за притискане на джихадистите в района на Сирт.